

Friska anställda i ett friskt arbetsliv

Alla människor ska ha rätt till en arbetsmiljö som ger yrkesmässig och personlig utveckling och som gör det möjligt att avsluta ett långt yrkesverksamt liv med bibehållen fysisk och psykisk hälsa.

Vi har kommit långt i Sverige jämfört med många andra länder, men fortfarande drabbas människor av olyckor eller sjukdom som orsakas av arbetet. Andelen tidspressade och hårt styrda eller ensidiga arbeten har ökat. Stressen i arbetslivet ger allt större negativa effekter på hälsan. Många arbetsgivare tycks ha en föreställning att alla kan producera maximalt hela tiden. Dessutom är fler utsatta för hot eller våld i arbetslivet.

Ohälsan i arbetslivet är en fråga om klass och om kön. Skillnaderna mellan arbetares och tjänstemäns arbetsmiljö har ökat de senaste 20 åren. Och det är framför allt kvinnor i LO-yrken som drabbas av besvär som värk i nacke, axlar eller rygg.

En god arbetsmiljö gör det möjligt för fler att arbeta längre vilket bidrar till en starkare gemensam välfärd. Friska arbetsplatser är positivt och avgörande både för företagens utveckling, samhällsekonomin och för arbetstagarnas ställning i arbetslivet.

I dagens arbetsliv byter människor jobb oftare än förr samtidigt som arbetsmarknaden blir mer internationell. Förändringar och nya utmaningar kräver att vi satsar resurser på arbetsmiljöarbetet.

Den borgerliga regeringen har istället gått motsatt väg. Sedan maktskiftet 2006 har man skurit ned anslagen till Arbetsmiljöverket, tagit bort medlen till utbildning av skyddsombud och lagt ned Arbetslivsinstitutet. Sverige lever inte längre upp till rekommendationerna från ILO, FNs Arbetsorganisation, om antalet arbetsmiljöinspektioner.

Våra krav

- LO menar att samhället måste ha en nollvision när det gäller dödsfall orsakade av arbetet och att olycksfall och arbetsrelaterade sjukdomar kraftigt måste minskas.
- Sveriges arbetsmiljötillsyn måste leva upp till rekommendationerna från ILO. För att detta ska bli möjligt krävs ökade resurser till Arbetsmiljöverket.
- Arbetsmiljöforskningen måste utvecklas. Sverige behöver ett sammanhållande organ där arbetslivets forskningsbehov kan formuleras och där kunskaper kring pågående forskning finns samlad.
- Det behövs mer kunskap om arbetsmiljöfrågor, både i skolan och i arbetslivet. Idag kommer ungdomar ofta ut i arbetslivet utan en aning om vilka risker de möter eller vilka regler som gäller. Arbetsmiljökunskap måste därför göras till obligatoriskt ämne inom utbildningar där det är befogat. Även chefer och andra beslutsfattare i arbetslivet behöver mer kunskap på området.
- Alla anställda måste få rätt till en bra företagshälsovård. Om inte detta går att avtala om bör riksdagen lagstifta. Det är också viktigt att företagshälsovården är neutral. Varje anställd måste vara fri att kunna kontakta företagshälsovården utan att be om tillstånd från arbetsgivaren.
- Skrivningarna i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om hot och våld liksom ensamarbete måste skärpas så att arbetsgivarnas ansvar och skyldigheter görs tydligare.

Fakta

- Enligt Arbetsmiljöverkets statistik omkommer i genomsnitt mer än en person i veckan på sina arbetsplatser. Totalt registrerades över 100 000 olyckor under ett år. Till detta kom nästan 11 000 arbetssjukdomar.
- En av fem arbetare anger att de har ett riskfyllt ensamarbete. Arbetare inom offentlig sektor är mest utsatta för hot och våld (35 procent).
- Andelen kvinnliga arbetare i åldern 45–64 år med svåra besvär ökade från 25 procent till 34 procent mellan 1988 och 2006. Motsvarande ökning finns inte hos någon annan grupp.
- Antalet förlorade arbetsår för anställda, orsakade av förtida pensionering eller dödsfall, är 3,3 år för kvinnor och 2,5 år för män. Kvinnor i fysiskt påfrestande LO-yrken har upp till 11 förlorade arbetsår (män 8 år).
- Mellan 1986 och 2003 ökade livslängden med tre år för kvinnor med eftergymnasial utbildning (män 3,7 år) men enbart med 0,7 år för kvinnor utan gymnasieutbildning (män 2,2 år).
- År 1987 hade 87 procent av Sveriges anställda företagshälsovård. Tillgång till företagshälsovård minskade från 1990-talets början, mest för arbetare. Den lägsta tillgången till företagshälsovård har kvinnliga arbetare inom privat service (33 procent år 2007). Av dessa anger enbart tolv procent att företagshälsovården varit på arbetsplatsen det senaste året. Hos dem med störst behov finns alltså minst företagshälsovård.

Det här vill LO

Alla anställda ska ha rätt till en bra företagshälsovård.

Ökade resurser till arbetsmiljöforskning.

Fler arbetsmiljöinspektioner enligt ILOs krav.

Mer utbildning åt skyddsombuden.

Skärpta regler för riskfyllt ensamarbete.

Högerns politik

Nej till garanti om företagshälsovård.

Har minskat resurserna till arbetsmiljöforskningen.

Har minskat resurserna för arbetsmiljöinspektioner.

Har minskat stödet till utbildning av skyddsombud.

Inga skärpta regler för riskfyllt ensamarbete.